

SZÉKELY-UDVARHELY

1848-AS FÜGGETLENSÉGI POLITIKAI SZÉKELY UJSÁG.

AZ „ELSŐ SZÉKELY HÁZI-IPARI ORSZÁGOS SZÖVETKEZET” ÉS TÖBB EGYESÜLET HIVATALOS KÖZLÖNYE

Megjelen hetenkint kétszer: csütörtökön és vasárnap.
 ELŐFIZETÉSI ÁRA: egész évre 10 K, félévre 5 K, negyedévre 2 K 50 fillér. Külföldre egész évre 12 K. Községek, községi elöljárók, papok és gazdasági egyesületi tagok egész évre 8 K, tanítók, községi és körjegyzők szintén egész évre 7 koronáért kapják. Helyközi telefon 15. sz.
 egy példány ára 10 fillér.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
B E T E G H P A L
 LAPTULAJDONOS.

SZERKESZTŐSÉG és KIADÓHIVATAL: Székelyudvarhely, Kossuth-utca 31. szám, hova a kéziratok, hirdetések és előfizetések küldendők. — Kéziratokat vissza nem adunk. Hivatalos hirdetések 100 szög minden szó 6 fillér, azon felül 4 fillér, magán hirdetések négyzet om. 8 fillér, többszöri közlésnél 6 fillér. Nyit-tér so a 1 K. Dljak előre fizetendők. — M. kir. postatakarékpénztári osek- és kléring 10,489. szám

Csaba vitéze maradok.

Irta: Dr Nagy György.

Nagyon csalódnak, kik egy letört ember kesergését, panaszos sirását várják tőlem. A gazság diadalmaskodhatott igaz ügyem felett, megtörhetette becsületes harcomat, de én azért törhetetlenül megyek előre. Csaba vitézeiből való vagyok, kik holnap is harcolnak a szabadságért.

Kötelességem röviden rajzolni bukásom képét. Mert nyugodt lélekkel állítom, hogyha az egész országban orgiákat ült is az erőszak, de sehol sem olyan szemérmetlenül, mint velem szemben. A választás előtt négy héttel vendégem volt Bartalis Ágoston főszolgabíró s becsület-szóval megerősítve ígérte, hogy arra fog törekedni, hogy ellenfelet se kapjak, mert úgy ő személyesen, mint az egész kerület nagy hálával tartozik nekem. S ugyanez a Bartalis, ugyanabban az időben, a mint később megtudtam, hátam megett tárgyalt a kormánypárttal, hogy okvetetlen állítson nekem ellenfelet. Ez a Bartalis Ágoston biztatott engem, hogy abban az esetben, ha a kormány erőszakosan ellenfelet állít, vigyek le magammal tüzes beszédű kuruc ifjakat. Azután ő volt az, a ki a levitt ifjakat letartóztatta és haza toloncoltatta. Az emberi becsületességnek ilyen mély sülyedéséről nem volt fogalmam. Megkértem Bartalis felettes hatóságát, hogy utasítsák, hogy ellenem sajtópertindítson, mert bizonyítani akarom és tudom minden állításomat.

A csikszentmártoni kerületnek népe jó és hazafias. De olyan nagy volt a hatósági erőszak, úgy folyt a pálinka és a bor, annyi volt a bankó, hogy az emberek egy része nem tudott ellentállani a fenyegetésnek és kísértésnek. Még így is három község egyetlen fillér nélkül, saját költségén fehér zászló alatt vonult be reám szavazni.

Örökké emlékezetemben marad, hogy láttam nagy beteg, nyomorék embereket mankón vánszorogni az urna elé, hogy talán életük utolsó szavaként a függetlenségi zászló jelöltjének nevét mondják ki. Mikor nagy meghatottságomban egyiknek mankóját megcsókoltam, ama fel-emelő pillanatban éreztem azt, hogy az ilyen mankó a magyar függetlenség harcának legszentebb fegyvere s azok a beteg, öreg, bána választók: Kossuth Lajosnak legtüzesebb lelkű katonái.

Soha az izgatásnak egy szavát sem ejtettem ki s mégis ellenségeim tele torokkal kiabáltak, hogy izgatom a népet. Választás után ki sem mozdultam elutazásomig szobámból s most, mikor Tusnád, Kászon-ujfalu és Kozmás lakossága a református vallásra akar áttérni, ezt is az én számlám rovására írták. Elég erős vagyok, ezt a vádat is elbirom.

Olyan nagy az igazságban vetett hitem; olyan gyermekes tisztasággal bizó Isten jóságába vetett bizalmam, hogy hiszem és vallom, hogy újra, nemsokára diadalt fog ülni a függetlenségnek eszméje s az erőszakkal megtevészett nemzet újra felismeri haladásának egyetlen törvényét: Kossuth Lajos politikáját.

Engem a bukás közelebb hozott a székely nép szívéhez.

Milyen hősi lelkű ez nép, mely a maga nagy szegénységében is áldozatkészségét ajánlja fel nekem, az ő hű fiának. Irják, hogy Tusnádon szegény napszámos emberek is 10 koronával járultak hozzá a petíció költségeihez s erős, kemény kötésű emberek sirva sóhajtottak fel, hogy inkább a jég verte volna el határukat, csak engem ne szakítottak volna ki közülök.

A népnek ez az igaz szeretete új erőt ad nekem új küzdelmekre... Amíg egyfelől kiméletlenül meg fogok torolni minden gazságot, addig másfelől ezután is lobogó lelkesedéssel ott állok minden igaz ügynek szolgálatában.

Mikor egyszer egyik barátom szememre vetette, hogy igen kiméletlenül sértem a királyt s magamnak okozok bajt királysértési pereimmel, azt mondtam, hogy csak azt szégyenleném, ha valaha nemzet sértés miatt kellene ítélőszék előtt álljak.

Most, mikor a nemzet olyan igazságtalanul ítél jogainak hüségese őrizője, szabadságának harcosa: a függetlenségi és 48-as párt felett, most sincs egy vádló szavam sem a nemzet ellen.

Láttam, hogy milyen eszközökkel törték meg a nemzet akaratát. Kinek lelkiismerete nem fult bele a borba és pálinkába, azt szuronnyal némitették el. Láttam, hogy házukból csendőrök hurcoltak ki békés választókat s akaratuk ellenére szekerre lökdösték s úgy vitték el szavazni.

En bizom benne, hogy a nemzet kijózanodik a bűnös

mámorból s belátva igazságtalan ítéletének nagy bűnét, elégtételt fog nekünk szolgáltatni.

De ha nem is józanodik ki, ha a romlottság örökös urra lenne felette, én akkor is meg nem törő kedvvel, el nem csüggedő akarattal harcolok a nemzet szebb jövődjéért.

A magam büszke koldusságában milliókért nem adnám nyugodt lelkiismeretemet, mely a becsületesen végzett kötelességnek jutalma.

Ha áldozata kell legyenek nemzetünk négy százéves szabadságharcának, áldom az én Isteneimet, hogy méltónak talált arra, hogy a magam feláldozásával nemzetemnek szolgálatot tethessek.

Ha nagy vagyonok döltek romba, lángelmék sorvadtak el, tűzoszlopok aludtak ki, glóriás fejek hullottak alá a nemzeti függetlenségért: vajjon mi keseregni való lehetne azon, hogy egy szegény, igénytelen székely ifjú is szaporítja az áldozatok számát! Dicsőséges ez az áldozat.

Áldás a Hazára!...

Granicári kegyetlenség.

Muszkapárti hóhérolás.

Függetlenségi tisztviselők üldözése.

Ha nincs muszkapárti választás, akkor lesz — szétválasztás.

Ezt a dicstelen és lelketlen elvet követték városunkban is két derék adóhivatali tisztviselővel szemben.

Nem voltak hajlandók a muszkapárti jelöltre voksolni, mert saját meggyőződésüket a kormány rendelkezésére nem akarták bocsátani, mivel ők állami tisztviselők, nem pedig mungó lakajok.

Megadták az arát. Mind a kettőt ki-rendelték a választás napját megelőzőleg, nehogy a függetlenségi jelöltre találjanak szavazni.

Egyiket Nagyszebenbe, a másikat Maroslyére küldötték.

Ha nőtlén emberek lennének, talán enyhébb volna a mungópárti csiny. De különösen az egyiknek felesége súlyos beteg. Még a kezét sem tudja mozdítani. Két élénk gyereke is van. Évek óta a férj gondozza a kiskorú gyermekeket...

És ilyen körülmények mellett, mungóék nem restelték elszakítani családjától a derék, hazafias tisztviselőt. Mai napig sem hívták vissza. Ott szenvedtetik a családapát, itt kinozzák az ártatlan családot.

Hát emberséges „munka” ez? Hát van jó érzés az ilyen elátkozott fajzatban? Ítéljen a józan felfogású közvélemény...

Nem botránkoznak.

Elégtétel a református kántornak.

Alólirottak ezennel kijelentjük, hogy Horváth József ref. kántornak magaviseletét nem tartjuk megbotránkoztatónak, sőt politikai magatartásáért nem hogy elítelnők, de biztosítjuk továbbra is, szívesen meleg szentetűtő, töretetlen ragaszkodásunkkal, s a legteljesebb mértékben visszautasítjuk mindama vádakát, melyekkel vádolták.

Szakács Gyula presbiter, Id. Bodrogi István képviselő, Kassai F. Dénes presbiter, Bodrogi Dénes, Verestói Dániel képvis., Bördi József, Izsák Lajos képvis., Ifj. Veress György, Darnóczi László, Ifj. Kállai József, Sándor Áron, Ferenczi Károly, Sikolya József, Id. Asztalos Lajos, Felméri Károly, Tanai Károly, Molnár Károly presb., Benkő József képvis., Kökösi János, Kisfaludi Károly, Ifj. Bodrogi István, Ifj. Verestói József, özv. Kassai Jánosné, Veress Dénes s. megyebíró, Bokor András, Id. Kállai József, Rájk József, Felméri József, Kállai Mihály, Tordai József, Mézt Gyula, Kocsis Albert, Benedek Béla, Benedek Aladár, Vetési Imre, Asztalos János, Galbács Ferenc, Biró György, Császár Géza képvis., Márk Albert, Ferenczi György, Varga Márton, Csép István, Horváth Albert, Asztalos István, Tóth Károly, Vetési József s. megyebíró, Bodrogi Albert, Bodrogi Károly, Schunn Frigyes, Kone Lajos, Fülöp László, Kelemen Lajos képvis., Verestói András, Szabó Gábor, Wallerstein Jakab, Koszta Ferenc, Dané István, Kassai Ferenc, Mézt István, Mézt Ferenc, Deák István képviselő, Verestói Dénes, Csép Ignác presbiter, Szabó Zoltán, Koszta Sándor, Mészáros Lajos, Stefáni Károly, Vadasdi Sándor, Szakács Dénes, Id. Ferenczi Ferenc, Kassai József képvis., Id. Szakács Károly képvis., Kállai Albert, Ferenci Pál, Bardocz Ferenc, Kun Béla, Balázs Károly képvis., Rétcher János, Nagy István, Birtalan Domokos, Boros Lajos, Sepsí Béla, Máthé Márton, Tóth Kálmán, Verestói Farkas, Asztalos Gyula, Verestói József, Id. Verestói Farkas, Ifj. Horváth József, Szabó Márton, Pál Ferenc, Bakó József, Szabó Lajos, László Ferenc, Id. Szalai Balázs, Szalai Dénes, Kakasi Balázs, Szabó Ferenc, Ifj. Molnár Gyula, Pap Albert, Baczó László képvis., Kassai Árpád, Szöcs János, Báthori Mózes, Fülel Dénes, Novák János, Fülel István, Gábor Márton, Lőrinci Árpád, Hám József, Heitz Adolf, Kassai Sándor, Kókay József, Asztalos Ferenc, Hajdú Antal, Id. Szemerjay Károly, Wagner Gy. János, Szakács Imre, Csép Endre, Veress Györgyné, Sándor Istvánné, Verestói Lajosné, Vass Andrásné, Szöcs Józsefné, Or-

bán Dénesné. Fülel Dénesné, Oláh György, Olajos Dezső, Kandó István, Máthé Elek, Muszka Ferenc, Gyarmathy Ákos, Barabás József, Nagy János képvis., Ungár József, Schlosszer Vilmos, Baczó István, Sándor Imréné, Soós István, Ernst György, Csép Gergely, Konez Mózes, Szabó Ödön képvis., Keszler János gondnok, Mészáros Zoltán, Szentes József, Szathmáry József, Asztalos Ferenc, Darvai Albert, Szentes Gyula, Szabó Ábel, Képiró Lajos, Györffy Domokos, Bucsí Lajos, Sepsí Lajos képvis., Csiki Gergely, Szász Ferenc, Darvai Dániel, Gábor Karoly, Almási Sándor, Ferenci István presb., Páhán Karoly, Kassai F. Gyula, Herceg Albert presb. Ifj. Bodrogi Samu, id. Bodrogi Samu, Szakács József, Miklós Ferenc, Ifj. Kassai F. Gyula, Kassai F. Géza, Schuller János, Sándor István, Vajda Lajos, Márk Ferenc, Ifj. Asztalos Dániel, Id. Asztalos Dániel, Szigethy Dénes, Bokor István, Gyarmathy István, Ferenczi Ferenc, Zöld János, Szentpétery Gyula, Hodor Karoly, Ifj. Jakabos György, Bajna Ignác, Balázska Karoly, Kruzslin Karoly, Szántó Ferenc, Tamás Mózes, Simó János, Szeles Miklós, Kovács Dénes, Ferenczi Endre, Dr. Kovács Jenő, Ifj. Kovács Dénes, Szabó József, Ko. és Albert, Borbély János, Biró István, Ifj. Dézsi Antal, Id. Dézsi Antal, Racsek József, Dézsi Balázs, Szabados János, Barkóczy Ignác, Szentes Gyula, Szentes Márton, Ifj. Miklós Gergely, Páhán Antal, Szeles Balázs, Zakariás Gergely, Kovács Pál, Zakariás István, Szorger Ferenc, Szabados Ferenc, Pál Márton, Csillag József, Csillag István, Barkóczy Albert, Kiss István, Szöcs Oszkár, Dézsi István, Tóth Samu, Németi Albert, Kristóf István, Burchard Endre, Péter Lajos, Péter József, Ifj. Dezső István, Kedves István, Vizi Flóris, Ferenc József, Fábian Iyész, Jakabfi Lajos, Szeles Pál, Gáspár József, Bauer József, Simó Pál, Orbán Gergely, Szebeny Balázs, Szebeny Ignác, Hancz Sándor, Barts Béla, Pap Z. József, Tassaly Lajos, Szebeny Antal, Szeles Dénes, Daróci Miklós, Pap Ferenc, Ifj. Drágomán Domokos, Szabó Ödön (szabó), Szentpétery Gergely, Mohácsy József, Orbán Dénes és még igen sok polgár írta alá az ívet, melyet csak úgy futólag körözött a ref. kántor lelkes hívőinek sokasága. Fényes bizonyíték ez arra, hogy a közvélemény elítéli a darabont üldözési merényletet s egy pillanatig sem ért egyet a féktelen bosszútól vezérelt bukottal...

Zsák — a feltját...

— Nem tudom, miért is peticionálják meg a kereszturi követ mandátumát!?

— Hogyan érti ezt?...

— Kujon-Hédervári zsák volna, a kereszturi követ felt, mely ugyan nem tisztit, inkább piszkit, de legalább a makogásban még ötöt is tulszárnyalja...

Méhészet.

Körlevél.

Udvarhelyvármegye valamennyi elemi népiskolai tanítójához és a székelykereszturi állami tanítóképzőintézet igazgatójához a folyó évben tartandó nagy méhészeti vándorgyűlés és kiállítás érdekében.

A m. kir. vallás és közokt. miniszter 1910. évi május hó 18-án 30.257 szám alatt vett rendelet szerint a magyar, német és osztrák méhészek — a földmívelésügyi miniszter ur meghívására s József kir. herceg ur ő fensége fővédősége alatt — f. évi augusztus hó 19—23 napjain Budapesten tartják 55-ik vándorgyűlésüket és ezzel kapcsolatos méhészeti kiállításukat.

Mint hogy ezen vándorgyűlések és kiállítások a méhtenyésztést nagyban előmozdítják, figyelemmel annak kulturális és közgazdasági fontosságára és a tanítóságnak e téren kifejtett buzgóságára hazafias bizalommal kérem cimedet, hogy az említett vándorgyűlést és kiállítást becses figyelmébe fogadni, annak munkásságában résztvenni, a kiállítás gyarapításához hozzájárulni és ez által lehetővé tenni sziveskedjék azt, hogy a méhészeti nagy vándorgyűlés és kiállítás hazánk közgazdasági és kulturális érdekeinek hasznára váljék s jó hírnevünket a művelt külföld előtt erősítse.

Székelyudvarhely, 1910. június 9.

Hazafias üdvözléssel:

Rhédei János,
kir. tanfelügyelő.

Iparfejlesztési ülés.

A vármegye iparfejlesztő bizottsága hétfőn, e hó 13-án d. e. 10 órakor, a főispáni irodában ülést tartott.

Tudomásul vették, hogy a kereskedelmi miniszter Ugron Ákos volt főispán helyébe a bizottság elnökének Haller János grófot nevezte ki. A bizottságnak pedig a folyó évre 2000 korona államsegélyt utaltatott s azt már fel is vették az adóhivataltól.

Az Oroszhegy községben rendezett női szabászati tanfolyam segélyezésére kért 100 K segély ügyében, a főszolgabírótól felvilágosító jelentést kérnek.

Rájk József, ifj. Rájk József, valamint Derzsi Árpád bádognak tanulmányra kért segélyezésüket elutasították.

Tauszik Hugó kamarai elnököt a vaskorona-renddel történt kitüntetésé alkalmából tartott díszközgyűlés jegyzőkönyvének kapcsán, üdvözlölni fogják.

Márton Elek bordosi cipésmester gépkérése ügyében felvilágosító jelentést kérnek a főszolgabírótól.

Szentes Jenő szövetségének külföldi tanulmányutra segélyt nem adtak.

Holstein Matild székelykereszturi okl. óvónőnek Parajdon, Farczád és Homoródalmás községekben rendezendő csipkeverő tanfolyamokra összesen 300 K-át hajlandó a bizottság adni, sőt a tanfolyamokon résztvevőknek is készülékek adományozását kilátásba helyezte.

Lőrinczi Béla állami tanítónak a nyár folyamán Aradon tartandó ipa-

rostanone iskolai tanítói tanfolyam látogatására 100 K, Blájer Balázs és Paál Sándor állami tanítóknak pedig a marosvásárhelyi méhészeti és kaptárkészítő tanfolyamra 50—50 K segélyt szavaztak.

Takács János kosárfonó mesternek pedig, aki Székelyudvarhely városban most nyert iparjogot mestersége gyakorlására, anyagbeszerzés céljából 100 K segélyt utaltatványoztak. Végül ismételt kimondotta a bizottság, hogy tanulmányuti segélyt csakis azoknak engedélyez, akik észlelt tapasztalataikról a bizottság elé megfelelő jelentést terjesztenek.

HIREK.

— Hibetetlen hírek

Mondják, hogy a választás napjára családunk köréből elűntetett adóhivatali tisztviselőket a fővadász már visszarendeltette;

mondják, hogy himlő-járvány Fenyéden nem akkor van, mikor a jegyző akarja;

mondják, hogy a megyeházra bizonyos színű lámpát kifüggeszteni nem fognak;

mondják, hogy némely háznál a pólyásbabák pudert még nem használnak;

mondják, hogy a dupla fizetésű polgármester szimpla munkát nem végez;

mondják, hogy az adóhivatalokban így ex-lex idején nem tudnak mit csinálni annyi munka van;

mondják, hogy a polgáristák naponként 30—35 fokos melegben, ájulási gyakorlatokat nem végeznek;

mondják, hogy polgármesterünk a választás idején Mózes vesszőjét kereste, üdítő vizet ohajtván fakasztani tífuszos lakosságunknak;

mondják, hogy a homoródszentmártoni körjegyző nem volt a gyespesi tojásos kortések között;

mondják, hogy a napilapokat hozzánk hetilapokként nem szállítják.

E hírek valódiságáért nem vállal felelősséget a szerk.

— **Dr. Nagy György**, a székely nép országgyűlési képviselője, nagy szála volt a muszkapárti grancsárok szemében. Gyalázatos erőszakkal, hitvány eszközökkel, megfosztották mandátumától. Azt hitték a bitangok, hogy ezzel Dr. Nagy Györgyöt, a nép lelkében élő daliás kuruc leventét letörik, elszakítják a székelység szívéből. Csalódtak. Most ezerszerre jobban szeretjük hűségesebb, bátor szavú, igaz lelkű testvérünket, mint valaha. Dr. Nagy György a népképviselőt valódi mintaképe. Nemcsak választások idején, hanem állandóan megismerte a székelyt. Ha egyéb érdeme nem volna, már ez is méltóvá tette, hogy a székelység mindenkor tisztelettel említsse becsületét nevére. Hát ha a székelyföldi erdők állami kezelésének megszüntetése érdekében kifejtett, súlyt, erőt kölcsönző nagy munkáját fáradhatatlan tevékenységét is számitásba vesszük. Ezzel örök hála kötelezte a székely népet. Ez a kérdés befejezve még nincs. Ezzel foglalkoznunk kell. Nem elég, hogy imitt-amott az erdei legelőket együttes akciónk után kibocsátották a jogosulatlan állami gyámkodás alól. A rettenetes terhek súlya most még jobban nyomja mesterségesen kiszípolozott, elszegényített népünket.

Megkezdett együttes munkálkodásunk szünetelt, de befejezve nincs. Alkalmas időben, újra kezdjük. A hatalmas demonstrációt, melyet az egész ország meglátott, felújítjuk. Dr. Nagy György ismét vezetni fog, az ő bámulatos lelkesedésével köztünk és velünk leszen. Köszöntjük tehát székely testvérünket, Dr. Nagy György barátunkat a „Székely-Udvarhely” hasábjain. Birjuk ígéretét, hogy nagybecsű cikkeivel jövőre is felkeresi lapunkat s ha egyelőre — reméljük csak rövid ideig — az ország házában szóval nem teheti, legalább a szabad sajtó útján hűsies elszántsággal, izzó lelkesedéssel karolja fel elhagyatott székelyföldi érdekeinket. Nagy Györgyök kellene feltétlenül az országgyűlésre. De Nagy Györgyököt is a Bartha Miklósook ólomkatonái teremtenek...

— **Zászlóbontásunkhoz.** A „Székely-Udvarhely” mult számában megjelent „Zászlóbontás”, széleskörű figyelmet keltett. Egyre-másra érkeznek hozzánk az üdvözlő levelek, melyekben kitartásra buzdítják az Első Székely Házi-ipari orsz. Szövetk. vezetőségét. Megható sorokban ecselelik a falusi életet, hol senki sem gondol a nép megélhetési viszonyai-val. Így Székelyzsombor helyzetét egyik lelkes hazafi többek között így vázolja: „... teljesen elnyomva, leigázva, a világtól elszigetelve, ősi Mammuth korszakban élünk Székelyzsomboron, honnan már a népnek egyik része Romániába, egy másik nagyobb része Amerikába vándorolt, hogy az itthon felhalmozott adósságait, valamiképpen visszafizethesse vagy legalább hozzátartozóit a legnagyobb nyomorban részben enyhíthesse. E nagy fontosságú hazafias mozgalomról községünkben maig talán senki sem tudott. Üdvözlöm a mozgalmat és csekély tehetséggel szolgálataukra sorompóba lépni hajlandó vagyok. Van nálunk cementipar, méhészet, asztalos, szabó, mükosárfonó, minden kézi és gépvarrást folytató stb. iparos. Azonban minden pang, úgy annyira, hogy abból létfenntartás egyáltalán nem eszközölhető. Igen kíváncsok volna egy kis lendület.” Így kesereg a székelyzsombori székely. Ugyanez a kép az egész országban. Ennek a megváltoztatására bontottunk zászlót. Tömörülésben van az erő. Bizzunk saját képességeinkben. Tömörüljünk az Első Székely Házi-ipari Országos Szövetkezet zászlója alá, a melyet Isten segítségével kibontottunk. Előre!

— **Dr. Kállay Tamás**, az udvarhelyi választó kerület függetlenségi képviselője, a hét folyamán városunkba érkezik. Tudomására jutott ugyanis hogy választói ellen több községben jogosulatlan hajsztát indítottak. Ez ügyeket személyesen kívánja megvizsgálni. Választói nagyonnel vannak keseredve és teljes reménységgel várják szeretett képviselőjüket.

— **Gyermek-kinzás.** Jó izlésű ember az állatkinzást sem nézheti nyugodt lelkiismerettel. Ez ellen különben a törvény is intézkedik. Annál kevésbbé lehet érteni azt a közömbösséget, mely némely iskola növénydekeivel szemben látszik. Minapi lapunkban szavá tettük a tífusz-járványt. Javasoltuk, hogy az évrő vizsgálatokat sürgősen lejárassák. A

legjobb iskola hatósága gyorsabb tempót is követelt. Belátták, hogy a tananyag bevégezése után, a gyermekeket együtt tartani — fölösleges. Felszólalásunk azonban — úgy látszik — éppen ott nem talált megvalósulást, ahol leginkább szükséges lett volna. Az állami polgári leányiskola még csak június 29-én tartja bezáróját. Noha a melegebb idő beálltával, valóságos gyermek-kinzás a növendékeket a legkevésbé sem alkalmas bérelt tantermekben együtt tartani. Ugy jönnek haza a leánykák délután 1 órakor, 30—35 fokos melegben, mintha futballoztak volna. Nem tudjuk kinek lehet tulajdonítani ezt a helytelen új rendszert, de annyit látunk, hogy a tanfelügyelőségnek — az adott viszonyok között — szigorú és felelősségteljes kötelessége ezt az állapotot azonnal megszüntetni. (Több szülő.)

— **Dr Kovács Gábor** jogszigorlót Kovács Mihály parajdi állami iskolai igazgató-tanító tehetséges fiát, e hó 11-én avatták fel az államtudományok Doktorává a Ferenc József Tudomány Egyetemen Kolozsvárt.

— **Ipari segély a tüzkárosultaknak.** Felsőfőlvát tudvalevőleg a tüzvész legnagyobb részben elpusztította. Közel egy millió korona kárt szenvedtek a székely lakosok. Benedek Kálmán bányafőmérnök akciója folytán, a székelyföldi kereskedelmi és iparkamara László Gyula titkár kiküldötte s az így összeállított kimutatás alapján a kereskedelemügyi minisztérium 6800 K erejéig különféle gépeket, ipari szerszámokat és 100 szövőőnek 100 darab szövőszéket adományozott. Az ipari gépek és szerszámok a tüzkárosult iparosok között, a 100 szövőszék a község legügyesebb szövőői között fog kiosztatni; a kiosztást a székelyföldi iparkamara, a segesvári iparfelügyelőség, valamint a technológiai iparmúzeum képviselői fogják véghezvinni. Benedek Kálmán sóbányahivatali főnök, iparkamarai I. tag közreműködése, a községi előjáróság és tanítótestület segédkezése mellett. Ez államsegély nemcsak a szenvedett kárt fogja lényegesen pótolni, de kétségtelenül hatással leend arra is, hogy az abban részesülők ipari munkálkodásukat fokozottabb mértékben üzbessék, mert úgy a szerszámok, mint a gépek, sokkal tökéletesebbek lesznek, mint a régiek voltak.

— **Kortés-szolgálatok jutalmazása.** Választások után vagyunk. Az eredmények összegezhetők, „Jó kertés, jó tisztviselő.” Ez jut eszünkbe, mikor annak hírét vesszük, hogy a vármegye főispánja Tamás Péter oklándi szolgabíró és Dollny Róbert árvaszéki jegyzőt tiszteletbeli főszolgabírói címmel ruházta fel. Viseljük egészséggel! Teljek benne örömük. Senki sem irigyli tőlük e nagy megtiszteltetést.

— **Van már cigányzene.** Mostanában csendes volt a város. Elnémult a hegedű. Nem pengett a cimbalom. Mintha gyász költözött volna hozzánk. Pedig hát egyéb baj nem történt, csak hiányzott a cigány. E bajon segített Barkóczy Albert vendéglős, a Koronkai-féle kerthelyiség bérletje. Brassóból egy 12 tagból álló elsőrendű zenekart szerződttetett. Czéron János a primás. Ezentúl tehát mindennap lesz cigányzene a

Hungária kerthelyiségében, melyet Barkóczy vasárnap (e hó 19-én) ünnepélyesen fog megnyitani. Kitűnő konyha, természetes jó borok, friss sör áll a közönség rendelkezésére. Az intelligencia és polgárság találkozó helye.

— **Áthelyezés, kinevezés.** A főispáni irodában sürgős munka folyik. Egymást érik a személyzeti változtatások. Ujabban Gábor Dénes oklándi szolgabírói irnokot — hasonló minőségben — az udvarhelyi szolgabíróshoz helyezték át és helyébe Révész Pál boszna-bródi lakos, cs. és kir. igazolványos altisztet irnoknak nevezték ki. Ráadásul pedig Dónáth Gyula járási irnokot, aki hat hónap alatt immár a harmadik dekretumot kapta és eddig is a központban volt, visszaneveztek központi irnoknak. Révész kinevezését sérelmesnek tartják az itt született diákok, akik évek óta hiába várják kinevezésüket. Haller gróf azonban — úgy látszik — ismét elővette régi kinevezési politikáját. Nem szereti a székely fiukat és idegenből importál hozzánk tisztviselőket. A székelyeknek elég tágas a világ — vándoroljanak jobb hazába...

— **Erdély repülő napja.** Szenzációs ötletet valósít meg Maros-Vásárhelyt egy vállalkozó társaság: repülőgépfelszállást rendez június 26-án. Kétszemélyű, európai hírű aviatikussal: a francia gróf Montigny vel és a belga Croquet-vel kötött e célból szerződést; a két aviatikus — akik a most folyó budapesti repülő versenyen győnyrű s elsőrendű sikereket értek el — huszonnegyediken Maros-Vásárhelyre érkeznek gépeivel s huszonhatodikán (vasárnap) délután felszáll. Ez a repülő nap nagy arányú lesz; a felszállás területén, az úgynevezett Mészáros-réten, mely a vasúti állomás közvetlen közelében van, — ötvenezer ember számára emelkednek kényelmes páholyok, tribünök és ülőhelyek, miután előreláthatólag egész Erdély találkozó fog adni oda. A levegőbe való röpködés fél 4 és fél 8 óra között délután fog lefolyni. A közönség kényelméről mindenképpen gondoskodnak a vállalkozók; a helyszínén büffek, éttermek lesznek felállítva. A versenyre egész Erdély területéről kedvezményes jeggyel lehet utazni; helyek: I. páholy 50 K, II. páholy 40 K; I. tribünülés 5 K, I. ülőhely 3 K; II. ülőhely 2 K; alülőhely 1 K. Addig is, míg minden városban jegyárutató helyek lesznek kijelölve, jegyváltási megkeresések a következő címre intézendők: Révész Béla könyvkereskedése Maros-Vásárhely, A repülő nap — mely a legelső ilyen Erdélyben — emlékszenzációs lesz s teljesen fölöslegessé teszi azt, hogy felutazzon az ember a budapesti repülő versenyre.

— **Pályázat nőszabók kiképzésére.** A budapesti m. kir. technológiai iparmúzeum igazgatósága a kereskedelemügyi minisztérium rendeletére a női ruhakészítés köréből is mester tanfolyamot szervez, amely 7 hétig terjedne 5—5 korona napi segéllyel. Erre a tanfolyamra oly nőket vesz fel, akik a mesterséget alaposan megtanulták, akiknek iparigazolványuk van és a mesterségüket sikeresen folytatják, akik nem tulságos magas koruk és szakmájukban lak-

helyükön szaktekintélyek. Tájékoztató fölemlítjük, hogy ezen tanfolyamok tárgyai: 1. a szerkesztő mértan elemei rajzzal, 2. ipari számítás, 3. ember-anatómiai alapismeretek, amennyiben ez is szükséges, 4. áruismeret és ipari technológia, 5. különös ipari könyvviteltan és 6. az illető iparág szabászati rajza és kalkulációja. Egy-egy tanfolyamra husz (20) hallgatót vesznek föl, 5—5 korona napidíjjal és 20 korona utiköltséggel. A tanítás hét heti naponként 8—9 órára terjed. Tandij nincs. Felhívjuk azokat, akik az előírt feltételeknek megfelelnek és a tanfolyamon résztvenni akarnak, hogy igazolványukkal és bizonyítványukkal felerősített kérésükkel *folyó hó 18-áig* a marosvásárhelyi keresk. és iparkamarához adják be. Később érkeztettek figyelembe nem vétetnek.

— **A harmadik felvonás** is lejárt abban a hirhadt ítékezés ügyében, melyet a székelyudvarhelyi rendőrkapitányság Dr Paál Árpád vármegyei főjegyző üldözése céljából, valamint Dr Válenstik Ferenc orsz. képviselő, Benedek Aladár, Vizy Flóris és Zengliczky Károly ellen produkált. A granicsár belügyminiszter természetesen jóváhagyta az alispáni másodfoku határozatot és így most már a közigazgatási bizottság elé viszik Dr Paál Árpád főjegyző ügyét. Nyakát akarják szegni a páratlan szorgalmu, pontos és kiváló tudásu főtitkárnak, mert politikai meggyőződését a hatalmaskodóknak rendelkezésére bocsátani, hajlandó nem volt. Boszut állanak a függetlenségi érzelmű tisztviselőn. Hóhér munkát szándékoznak végezni. Vajon lesz-e elég erkölcsi bátorság és erő a közigazgatási bizottságban, hogy visszautasítsa e galád merényletet? Majd meglátjuk. Kíváncsian várjuk a jövő ülés eredményét. Különben a felebezők multkori kijelentése szerint — az ítékezés miatt büntető feljelentést tesznek.

— **Koldusok hírlapja.** Hogy koldusok szervezkednek és ugyszólván céhet alkotnak, az ismeretes, de hogy a koldusok érdekeit szolgáló hírlap is van, az bizonyára kevesek előtt van tudva. Pedig Párisban van egy ilyen ujság, amelyet erősen olvasnak, mert Páris összes koldusai hűséges előfizetői. Ez az ujság hetenkint egyszer jelen meg, nem foglalkozik politikával, még szépirodalommal sem. Egyszerűen következő tartalmu híreket közöl:

„Madelaine-templom. Kedden délután nagy esküvő. Kétmillió frank hozomány.”

„A Notre-dame-templomban szerdán délután 4 órakor X. grófné unokájának keresztelése.”

„Csütörtökön délután 2 órakor temetik Y. bíró a St.-Martin-templomból.”

„Nagy fogadás Z. hercegnőnél, Avenue de Boulogne délután 4—7 óra között.”

Ezeket a „híreket” tudomásul veszik a koldusok s a jeztett napokon sereggestül jelennek meg a kijelölt helyeken, ahol mindig kapnak valamit, mert a franciák a felsorolt családi eseményeknél bőkezűen adakoznak a szegényeknek.

KÖZÖNSÉG KÖRÉBŐL.*

Igen tisztelt Szerkesztő Ur!

Becses lapjának folyó hó 5-iki számában Kállay Tamás országgyűlési képviselő urral a választások előtt tett fogadásunk feltételei tévesen lettek közölve. Fogadásunk ugyanis nem úgy áll, a mint azt Kállay ur Szerkesztő urnak átadta, hanem úgy, a mint következik: Fogadtam Kállay Tamás urral 200 koronában, hogy Korondról Ő 100 votumot nem kap. Kállay ur pedig Korondról 87 szavazatot kapott, s így nem Ő engem, hanem én nyertem meg őt.

E helyen említem meg, hogy Kállay András urral is fogadtam egy arany cigaretta tárcában, hogy a munkapárt a parlamentbe többségben kerül be. A munkapárt tényleg abszolút többségben került be, s így e fogadást is megnyertem.

Élek Szerkesztő urnak azon kijelentésével, hogy becsületes ember adott szava: kontraktus, s elvárom mindkét Kállay urtól, hogy a kikötött díjakat 8 napon belül kezeimhez juttassák.

Korond, 1910. június 8.

Tisztelettel:

Kádár Gyula

korondi községi jegyző.

*E rovat alatt közlöttekért a beküldő a felelős. Szerk.

KÖZGAZDASÁG.

Mezőgazdasági tanfolyam néptanítók és gazdasági tanítónók számára.

A m. kir. földmívelésügyi miniszter a kisebb fokozatu népiskolához a gazdasági tárgyak tanítására hivatott népiskolai tanítók, illetve tanítónők gazdasági kiképzése céljából folyó év július 18-tól bezárólag augusztus 18-ig az adai, algyógyi békéscsabai, berznóbányai, csikszederdai, hódmezővásárhelyi, jászberényi, karcagi, komáromi, lugosi pápai, rimaszombati, somogyiszentimrei, szilágysomlyói, nagyszentmiklósi, szabadkai és csákvári földmívelő iskolákban 20 20, összesen 340 nép tanító, a kecskeméti földmívelő iskolánál pedig 20 gazdasági tanítónő részére mezőgazdasági tanfolyamot rendez.

A tanfolyamon résztvevő tanítók (tanítónők) 100, egy száz korona általányt élveznek, melyből 40 K ellátási díj levonása után 30 K a jelentkezéskor, 30 K pedig a tanfolyam befejezésével fog kifizettetni.

A tanfolyamon részvevő azon néptanítók (tanítónők) részére, kik a legnagyobb szorgalmat és a legjobb előmenetelt fogják tanusítani, a földmívelésügyi miniszter minden egyes iskolánál egy-egy 100, 50 és 50 K-s, összesen három ösztöndíjat engedélyezett. Ezeket az ösztöndíjakata miniszter kiküldöttje a vizsgán fogja az illetőknek kiosztani.

A tanfolyamokra tényleg alkalmasban levő olyan néptanítókat (tanítónőket) vesznek fel, kik mezőgazdasági tanfolyamot még nem végeztek.

Felvételi kérvényt a földmívelésügyi miniszterhez kell címezni és folyó év június 20-ig az illetékes tanfelügyelőségnek benyújtani. A jelölést a tanfelügyelőség javaslatára a vallás-és közoktatásügyi miniszter teljesíti.

Uj órás és

ékszerüzlet.

Székelyudvarhely és vidéke nagybecsű közönségét ezúton van szerencsém értesíteni, hogy helyben a Kossuth Lajos-utca 5 szám alatt (a Solymossy-féle gyógyszer-tár mellett) a mai kíváncságnak minden tekintetben megfelelő órás, ékszer és látszerüzletet nyitottam.

Üzletemben elfogadok mindennemű óra javításokat, továbbá ékszerek és látszerek javítását, dus választékom van mindenféle órákban és ékszerekben, valamint optikai tárgyakban, a melyre a mélyen tisztelt közönség szíves érdeklődését és meggyőződését kérve, vagyok

teljes tisztelettel:

Florenthál Vilmos,
órász, ékszerész és látszerész.

3-6.

OGORVOS Perl József

American Dentist
Székelyudvarhelyre

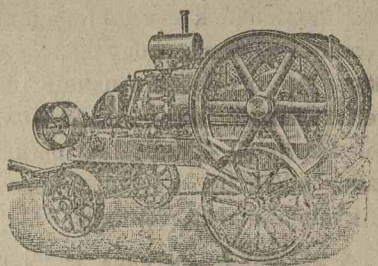
megérkezett.

Elvégez minden fogorvosi műtétet, u. m. foghúzást teljes érzéstelenítéssel; arany és más töméseket. Készít műfogakat és teljes fogszorokat — szájpadiás nélkül. Korona és hidmunkák. Lakása: Budapestszálló 2. sz. alatt. Rendel naponta délelőtt 9-12 és délután 2-5 óráig.

Nyári menházvezetőnőt keresnek.

A nagygalambfalvai nyári menházvezetőnői állás betöltendő. Pályázhatnak 1910. június 24-ig menházvezetőnői tanfolyamot végzett nők. Fizetés havi 60 korona. Pályázati kérvények Kádár Dénes ref. lelkész, felügyelő bizottsági elnök urhoz adandók be. Nagygalambfalva, 1910. június 10. A felügyelő bizottság.

Ugynökök kerestetnek.

Eredeti „Christoph“!

benzin szivógáz-motorok, lokomobilok és nyersolaj-motorok
ma az első helyen állanak.

A „CHRISTOPH“ név garancia. 75 éves kísérletek és tapasztalatok eredménye.

Kérjen árjegyzéket.

Dénes B. motorspecialista
Budapest, V. ót-körút 15.

BOR!

Fernengel Gyula székelyudvarhelyi bornagykereskedőnél

a legjobb minőségben, nagy választékban és legelőnyösebb árak mellett nagyban és kicsinyben kapható.

Miért legjobb és miért legcselebb a Sztraka-féle Menthol fogszappan? Legjobb azért mert kellemes ízű fogszappan a fogkölcirakodást eltávolítja, a száj savanyu és rossz ízét felfrissíti, felüdíti, végül átható desinfectáló erejével a fogszáruvasodást megakadályozza. Legelőnyösebb azért mert mindennapi használat mellett is eltart s eredeti hatásából állás hőzben semmit sem veszít. Kapható gyógyszárakban, drogeriákban 1 koronáért. 3 darabot 3 koronáért bérmentve küld Sztraka gyógyszerész, Mohol. Székelyudvarhelyt kapható Nagysolymossy Konez Ármin és Solymossy János örökösei gyógyszer-tárában.

Butorokat

Székelyudvarhelyt, Kossuth-utca 43. szám alatt

Balási Mihály

épület-asztalosmester

készbutor-raktárában

szerezhetünk be a legelőnyösebben. Dus választék van: ebédlő-, háló- és szalonberendezések, hajlított butorok, hintaszékek, irodaberendezések, valamint esztétikus munkák, függönytartók, fogasok, zongoraszékek stb.-ben. Költségvetésekkel díjmentesen szolgál. Kárpitos munkákat, javításokat, szalonberendezéseket, szabadiszítések és butoresomagolást jutányosan teljesít.

9-52.

Egy ügyes leány,

ki az írás- és számolásban megfelelő jártassággal bír, pénzkezelési alkalmazásban felvétetik Fabián József fűszerkereskedésében Székelyudvarhelyt.

1848 eredeti anrcia angol és amerikai toalettmódel közöl a BUDAPESTI BAZÁR egy évfolyamában. Előfizetési ára: negyedévre 2 korona. Ingyen mutatványsszámot küld a „BUDAPESTI BAZÁR“ kiadóhivatala Budapest, VIII. Baross-utca 22. (Budapesti Bazár-ház.)

Ki a Yes-Oui-Si

című lapot megrendeli, játszva minden megerőltetés nélkül és önállóan az angol és francia nyelveket alaposan megtanulhatja. Előfizetési ára negyedévre 1-1 kiadásra csak 3 K. Kiadóhivatala Budapest, VI. András-utca 97. sz. a „Székely-Udvarhely“-re való hivalkozással mutatványsszámot szívesen küld bárhova.

SZÉKELY-UDVARHELY

tiszta 48-as függetlenségi lap, Udvarhelymegye legelterjedtebb közlönye. Megjelenik hetenkint 2-szer. Előfizetési ára félévre 5 K. Elterjedtségénél fogva hirdetésekre a legalkalmasabb.

Emke Adria Rákóczy Szt-István Szepesi len legjobb magyar gyártmányú díszleveledpapirok. Ezekon kívül közönséges és finom, színes és virágos leveledpapirok és borítékok, levél-kártyák, gyász-levélpapirosok stb. Képes levelezőlapok 20-féle helybeli felvétel virágos, genre, művész- és alkalmi kártyákból és üdvözlő jegyekből

NYOMTATVÁNYRAKTÁR

KÖNYVNYOMTATÓ- ÉS KÖNYVKÖTŐ-INTÉZET

BÉTECH PÁL

KÖNYV-, ZENEMŰ- ÉS PAPIRKERESKEDÉS

Mindenféle színű, nagyságu, súly és minőségű irodai és irodai

PAPIROSOK

vonalzott és sima leveledpapirok, vonalzott és rovatós papirok, rajzpapirok, írógéppapirok, csomagoló és selyempapirok, másoló-papirok, itató-papirok, szűrő-papirok, torta- és befőző-papirok, könyvkötő-papirok és papírkülönlegességek. Kártyapapirok.

Lemez-papirok minden súlyban. Hangjegypapirok. Sorvezetők.

Irkák, füzetek,

jegyzetkönyvek, hangjegyzetkönyvek, rajzfüzetek, vázlatkönyvek, rajzminták, szépirási és rondírási minták. Olcsó legyező-fal-diszek, klotetpapirok, szivarkahüvely, szivarka s névjegytárcák Dohány-összivatárcák bőrből és fémből. Bőrtárcák, pénzes-erszények, okmány és írománytáskák.

Székelyudvarhelyt, Kossuth-utca 31. (saját ház).

Ajánlja modern gépekkel szakszerűen berendezett villam-motoros

KÖNYVNYOMDÁJÁT

mindenféle könyvnyomdai munkák, u. m.: művek, füzetek, táblázatok, hatósági és üzleti nyomtatványok, meghívók, eljegyzési és esküvői kártyák, névjegyek, falragaszok, körlevelek, gyászjelentések stb. pontos és jutányos áron való elkészítésére. Ajánlja továbbá

könyvkötészetét

honnan izléses munkák a legrövidebb idő alatt olcsó áron kerülnek ki

Acélíró-tollak, rondtollak, üveg-tollak, tollszárak, dísz-tollszárak. Író-nok, fekete, színes és másoló-ironok, notes-ironok, csavarironok (crayonok), zsebironok, csavarironbetétek, ironvédők, iron-hegyezők. Kréták, iskolai, kávéházi és fajelző kréták, színes kréták. Tinták, legjobb irodai és másoló tinták, színes, vegy- és ruhajelző-tinták, bélyegzőfesték, tus, mézga, folttisztító, bronz.

HEGEDŰ, hegedűvonó, hurok, hegedű-iskola, hegedű-alkatrészek. Gramophon és fonográfok, lemezek és hengerek. Hangoló-sípek és o. rínák. Monogrammok fehérnemű és leveledpapijelzésre. Kézi nyomda. Különböféle bélyegzők, pecsétnyomók, pecsétjegyek, pecsétviasz, festékpárnák, ostyak. Ajtó-táblák és névfeliratok öntött fémből, erdészkalapácsok gyári árban.

Körzők,

vonalzók, háromszögek, szögmérő, rajzdeszkák, tolltokok, itató-deszkák, olaj-szfesték minden színben. Ecsetek. Irodai és zsebtintatartók, dísz-tintatartók, toll-állványok, szivacs-csésze, író-mappák. Legjobb dörzsmézgák, gummiszalagok. Rajzszögek, szőnyeg szegek, kapesok stb.